Meghívó a MAME december 18-i rendezvényére

Szeretettel köszöntjük a MAME legidősebb tagját, Kovács

Istvánt, születésnapja alkalmából!

ISTEN ÉLTESSEN, PISTA BÁCSI!

Kovács István születésnapjára

1929-ben születtél,

a 95. évedbe beléptél.

Viharos történelmi időket megéltél.

Otthont cseréltél 27 éves korodban,

62 évet éltél Ausztráliában.

A szíved és a hazád matyó-magyar maradt,

olyan mecénás, mint Te, eddig kevés akadt.

Hat évtized után visszajöttél 'Kövesdre,

a Pacsirta utcában laksz már bő hat éve.

***

Tudom, hogy élénken foglalkoztat Téged a történelem, ezért lássuk csak, mi minden történt a nagyvilágban abban az esztendőben, amelyben születtél?

1929-ben a Szerb-Horvát-Szlovén királyságból összetákolták Jugoszláviát, de hol van az ma már? Te viszont még mindig

Kovács Istvánként élsz és virulsz, nem változtattál nevet.

A Szovjetunióban 1929-ben kezdődött meg a mezőgazdaság kollektivizálása. Szovjetunió volt-nincs, Te viszont még mindig a saját mezőgazdaságodban dolgozol.

1929-ben a francia külügyminiszter (Briand), a Népszövetségben előterjesztette az Európai Egyesült Államok tervét. Nekünk meg azt mondják, hogy az alapító atyák „*nem úgy gondolták*.” Pedig nagyon úgy néz ki, hogy már 1957-ben is *úgy* gondolhatták Brüsszelben.

Trockijt állítólag „Szovjetellenes tevékenység” miatt kiutasították a Szovjetunióból, ahol ugyanakkor, 1929-ben kezdetét vette a sztálini diktatúra. Nálunk viszont, mióta Te itthon Vagy, Pista bácsi, virágzik a civil mecenatúra.

1929-ben megjelent Hemingway „Búcsú a fegyverektől” című regénye. Remarque viszont, ugyanakkor írt regényt arról, hogy „Nyugaton a helyzet változatlan.”

Hát nem különös, hogy mi meg nem is olyan régen, éppen arról beszélgettünk, hogy nyugaton a helyzet egyre rosszabb, és valakik a kulisszák mögött meg azon ügyködnek, hogy a háborúzó felek nehogy búcsút mondjanak a fegyvereknek.

Magyarországon viszont 1929-ben egyetlen világraszóló esemény történt: az, hogy november 22-én, Mezőkövesden megszületett egy aranyos kisbaba, Kovács Istvánka.

Drága Pista Bácsi!

Az Isten éltessen Téged még sokáig erőben, egészségben!

Ezen kívül mit is kívánhatnék még egy sokat megélt, ma is szálfatermetű, szépkorú férfiembernek?

Azt kívánom, hogy öt év múlva pereljenek be Téged

Gyerektartásért!

K. Dudás Mária

Meghívó könyvbemutatóra

Október 13-án (vasárnap) 15 órakor a Gépmúzeum Gazdaházában könyvbemutatókat tartunk, melyre szeretettel várunk minden érdeklődőt. Szükséges információk a mellékelt plakáton.

Megjelent a “Szülőföldünk” c. periodika új száma

Helytörténet és honismeret

Szinte még meg sem száradt a nyomdafesték a Borsod-Abaúj Zemplén Vármegyei Honismereti Egyesület **„Szülőföldünk**” című periodikáján, annyira friss. A 2024. június hónap elején megjelent 42. kiadás hagyományos papíralapon csupán korlátozott példányszámban jelent meg, de hamarosan elérhető lesz online is az alábbi címen: https://borsodhonismeret.hermuz.hu

A Herman Ottó Múzeum és az Országos Széchenyi Könyvtár együttműködésének köszönhetően az eddig megjelent teljes sorozat elérhető lesz az Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázis (EPA) keretén belül.

A „Szülőföldünk” -ben rendszeresen megjelennek matyóföldi szerzők művei is. Ebben a legújabb kiadásban három mezőkövesdi szerző írása látott napvilágot. Csirmazné Cservenyák Ilona, a mezőkövesdi születésű Kis István atyával készített interjút annak kapcsán, hogy a pápai prelátus pap Nyíregyháza díszpolgára lett.

Dinyési János, „A kincstári Vendégfogadótól a Matyó Múzeumig” címmel, rendkívül komoly kutatómunkájának köszönhetően, izgalmas adatokkal és történetekkel mutatja be az egykori mezőkövesdi Korona Szálló születését és „halálát”.

Kisné Dudás Mária pedig a mezőkövesdi származású, nemzetközi ismertségű orvos-muzsikusról, Dr. Lázár Norbertről készített portrét.

A kiadványban még sok-sok igen értékes és közérdeklődésre számot tartó, vármegyénket érintő helytörténeti, honismereti, néprajzi tárgyú, tudományos igényességgel megírt több mű kapott helyet.

K. Dudás Mária

II. Pipics fesztivál programja

Szeretettel meghívjuk Önt a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete (MAME) által kiírt országos rajzpályázat díjátadójára/rajzkiállításra és természetesen a II. Pipics Fesztivál programjaira. A pályázatra 965 kép érkezett az ország minden részéből és a határon túli magyar óvodákból, iskolákból. A beérkezett 965 rajzból a díjazott képek száma öt korcsoportban: 54 db, a kiállításra beválogatott képek száma a díjazottakkal együtt: 325 db.

A kép nagyítható: bal egér gombra kattintva, majd a Kép

megnyitása új lapon parancsot választva.

Emlékedet megőrizzük!

Búcsú Dr. Szedresi Istvántól

Megint temettünk. Szedresi doktor számára 80 földi élet adatott. A bölcselet úgy tanítja, hogy nem a Kronosz, hanem a Kairosz a fontos, vagyis nem az a lényeges, hogy hány évig élünk, hanem az, hogy milyen életet élünk. Ő mindenben igényes volt; a mennyiség helyett a minőséget helyezte előtérbe.
2024. április 22-én a poroszlói temető ravatalozójában volt a katolikus gyászszertartás, amelyen a család, a barátok, egykori évfolyamtársak, munkatársak mellett a Magyar Honvédség is nagy számban volt jelen. Dr. Szedresi István katonaorvos volt ezredesi rangban.
Nagyon büszke volt arra, hogy a Föld Napján született; és ma éppen a Föld Napján vettünk Tőle végső búcsút. Úgy rendelkezett, hogy halála után a hamvait a Tiszába temessük. Tiszaörvénynél kompra szálltunk, mely jócskán beúszott a folyó közepe felé. Ott vízre bocsátottuk a virágkoszorúba foglalt hamvait tartalmazó környezetbarát urnát. Lassan kezdett sodródni. Csak néztük, néztük némán, míg el nem tűnt a szemünk elől.
István barátunk nagyon szerette Matyóföldet, sok szállal kötődött ide. Tarnaszentmiklóson született, de gyermekkorát és gimnazista éveit Mezőkövesden töltötte. Nyugdíjba vonulása után gyakran visszatért ide. Tagja és egy időszakban alelnöke is volt a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének. Sokat publikált különböző orgánumokban, többek között a Mezőkövesdi Újságban is számos cikke megjelent. Boldoggá tette, ha azt látta, hogy hegedűszólójával

megörvendeztette hallgatóságát.
Ő nem halt meg, csak átment egy másik dimenzióba.

K. Dudás Mária
MAME-alelnök

1848/49 emlékezete a 176. évfordulón

FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC

KARD ÉS TOLL című műsorral emlékezett meg a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete (MAME), valamint a Kaptárkövek c. folyóirat szerkesztősége az 1848/49-es eseményekről, melynek a Gépmúzeum Gazdaháza adott otthont 2024. március 15-én délután.

A rendezvény nyitányaként közösen elénekeltük nemzeti Himnuszunkat, melyet Daragó Károly „tiltott hangszeren”, tárogatón kísért. *(A tárogató a Rákosi-rendszerben tiltottá vált, de nem csak a hangszer, hanem még a rajta játszott dallamok is; nacionalistának, irredentának bélyegezték meg. A Kádár-rendszer éppen csak megtűrte, a mai rendszer pedig határozottan támogatja, 2015-ben ugyanis hungarikumnak nyilvánították a tárogatót.)*

A szépszámú ünneplő közönséget a MAME elnöke, Csirmazné Cservenyák Ilona köszöntötte, aki röviden szólt az 1849-es mezőkövesdi ütközetről, és megemlítette Kiss Gyula mezőkövesdi szerző „Zászlók” c. színdarabját, mely a helyi eseményekkel kapcsolatos.

A Budai Károly által összeállított 40 perces emlékműsor Sajó

Sándor Magyarnak lenni c. versének elhangzásával vette kezdetét, melyben a szerző így sóhajt fel: *„Én népem! múltba vagy jövőbe nézz:/ Magyarnak lenni oly bús, oly nehéz!* Ám túljutva a borús gondolatokon, arra szólít fel, hogy a magyar rögöt védeni kell az utolsó csepp vérünkig, *„Nagy szívvel, melyben nem apad a hűség, / Magyarnak lenni: büszke gyönyörűség.”*

Gyulai Pál, Hazám c. versében így ír: *„Sokszor valál már életedben/Veszendő, oh szegény hazám!/ Tatár, török, német gyilkolt/ … S hazánk még csak névben szabad. … De küzdjünk, míg csak egy magyar lesz/ És vérezzünk dicsőn el.„*

A pozsonyi csatától (907) kezdve napjainkig a magyarságnak állandó küzdelmet kellett folytatnia fennmaradásáért. Ismerjük nemzetünk küzdelmét a szabadságért. Ez a mai nap is fontos emlékezés az 1848/49-es forradalomra és szabadságharcra. Nemcsak azokról emlékezünk meg, akik karddal harcoltak, hanem azokról is, akik tollal vívták a küzdelmet, mint pl. Arany János, aki a szó erejével akart részt venni a szabadságharcban. Nemzetőr-dal c. toborzó, küzdelemre buzdító versét egy szalontai honvédhadnagy meg is zenésítette, amit a táborozó katonák kezdték énekelni. *„…Nem kerestek engemet kötéllel; /Zászló alá magam csaptam én fel:/ Szülőanyám, te szép Magyarország,/ Hogyne lennék holtig igaz hozzád!…”* A mai műsorban Daragó Károly énekelte el és tangóharmonikán játszott hozzá.

Sorra jelentek meg Arany J. lelkesítő versei a szabadságharc alatt, melyek kitartásra buzdítottak. Ilyen a Legszebb virág című is: *„Szép virág a rózsa…/ De legszebb virág a haza szent szerelme/… öntözzük, locsoljuk ezt a szép virágot!/ Ez gyümölcsöz nekünk édes szabadságot.”* A költemény elszavalása után Daragó Károly elénekelte a Kossuth-toborzót és tangóharmonikán játszott hozzá; majd miután elhangzott Gábor Áron tüzér őrnagy és ágyúöntő mester méltatása, hasonló módon előadta a „Gábor Áron rézágyúja c. közismert dalt is.

Rákóczi, mint a nemzeti szabadság jelképe elevenedik meg Arany J. előtt. *„Ami kevés szabadság a magyarnak még megmaradt, azt az ő fegyvere mentette meg”.* – olvashatjuk Arany tollából. Első történelmi balladájának témája: Rákócziné érsekújvári találkozása a Habsburg fogságban lévő férjével. A bátor asszony a további küzdelmet, a meg nem alkuvást ajánlotta férjének, holott Bécs arra akarta rábírni, hogy férjét beszélje le a harcról. A Rákócziné c. balladát a MAME tagjai párbeszédes formában adták elő.

A szabadságharc, melyért a nemzet oly nagy áldozatot hozott, elbukott. Az osztrákok kegyetlenül megtorolták a jogos felkelést. *„Különös, hogy aki egy magzatját megöli:/ Elvesz pallossal vagy kötélen;/ Aki pedig vadúl legyilkol százakat:/ Halál helyett ezt hallja: éljen!”* – hangzott el a műsorban Tompa Mihály 1848 c. versében.

1857-ben Ferenc József osztrák császár első alkalommal jött Magyarországra. Ebből az alkalomból Arany Jánost is felkérték, hogy írjon egy dicsőítő verset az uralkodóhoz, ám ő azt visszautasította, és helyette megírta a Walesi bárdok c. allegorikus balladát. *„Neved ki diccsel ejtené,/ Nem él oly velszi bárd”* – felel a költő, s felsorolja Ferenc József bűneit: *„Levágva népünk ezrei,/ Halomba mint kereszt,/ Hogy sírva tallóz, aki él:/ Király, te tetted ezt!”*

(Jókai Mór, Petőfi hatására gyorsan a politikai radikalizmus táborába került; 1848 márciusában a pesti ifjúság egyik vezére volt, részt vett a 12 pont megfogalmazásában is. Az ellenzéki álláspontjának feladása (1875) után írói pályáján is fordulat állt be. A múlt szabadságharcait társadalmi tartalmuktól megfosztva, mint romantikus kalandokat eleveníti fel és külsőségesen ábrázolja. Elkezdett rajongani a Monarchiáért és különösen Rudolf trónörökös személye iránt. Egykori barátaitól elfordult, Petőfi már korábban meg is tagadta őt.)

Jókai, „pálfordulása” után írta a Mártzius 15-dikén c. versét, melyben így ír: *„Ki emlékezik e névre?/ Petőfinek hítták, vagy*

mi?/ Sok megváltozott azóta:/ Jobb lesz annak békét hagyni,/ Ami most húsz éve történt/ – Mártzius 15-dikén”.

Szabadságharcosok rejtegetésének vádjával Madáchot 1852-ben elfogták és csaknem egy évig tartó vizsgálati fogságban tartották. Szabadsághábor*ú* c. versében így fogalmazott: *„Mint villám valál, fényes, rövid./ Nem tudni honnan, nem tudni hová,/ Azt sem tudnók, voltál-e igazán?/ Ha a rom, mit hagyál, nem mondaná.”*

A magyar nemzet legnagyobb sorstragédiája, a gyalázatos béke-diktátum utáni időkben is, a költők visszaemlékeznek a szabadságharcra, ébren tartva a magyar nemzetben a szabadság utáni vágyat.

Juhász Gyula 1924-ben írta a „48 március 15.” című versét. *„Ó, régi szép est… tündöklő siker,/ Mikor jön egyszer hozzád fogható, /Dicsőséged az egekig ível,/ A deszkáidon tetté vált a szó….”* (Ez a költemény arról szól, hogy mi történt 1848. március 15-én a Nemzeti Színházban. E nap estéjére a „Két anya gyermeke” c. bulvárm*ű* volt kitűzve. Azonban a nap eseményei miatt műsorváltozás történt: Bajza József igazgató elrendelte, hogy Katona József darabját, a Bánk Bánt kell játszani. Az előadás már elkezdődött, amikor megérkezett a színházba a Táncsics Mihályt kiszabadító tömeg. Kikövetelték, hogy a színészek inkább énekeljék el a Rákóczi indulót. Végül felcsendültek a „Meghalt a cselszövő” hangjai a Hunyadi László operából, s közben az emberek Metternichet átkozták. A vers utolsó strófája arra utal, hogy a színpadon a közönség szeme láttára szeretett egymásba Jókai Mór és Laborfalvi Róza. Jókai azzal a sokasággal érkezett a színházba, akik kiszabadították Táncsicsot.)

Dr. Pázmándy László „Segesvár alatt”, valamint Budai Gábor „Elhulló szabadság, elhaló harc” című műve zárta a költemények sorát.

Abban a reményben, hogy az elődökhöz híven mindig lesznek

hősök, akik akár életüket is hajlandók feláldozni a hazáért, meggyújtottunk egy gyertyát, s valamennyi résztvevővel, Daragó Károly tárogató kíséretével, elénekeltük a Szózatot.

A műsor szereplői voltak: Budai Károly, Daragó Károly, Dinyési János, Kisné Dudás Mária, Petrán Benedek és Takács Istvánné.

Az irodalmi műsor után a Kaptárkövek c. bükkaljai folyóirat legfrissebb számát – amely már az 50. megjelenés –, a lap felelős kiadója, Dr. Pázmándy László mutatta be.

Az orgánum főszerkesztője, Sebe Imre elmondta, hogy a szerkesztőség 2022. év végén elhatározta, hogy évente egyszer találkoznak az olvasókkal, úgy, mint a mai napon is. Arról is döntést hoztak, hogy megalapítják a „Kaptárkő-díjat", amit azoknak az önkénteseknek ítélnek oda, akik sokat tettek a vidék kultúrájáért. Az idén ezt az elismerést Hajdu Imre érdemelte ki, aki a Kaptárkövek főszerkesztője volt a kezdetektől 2022-ig. Egy rövid ideig a Mezőkövesdi Újságot is szerkesztette, s mintegy félszáz könyvnek is a szerzője. A laudáció keretében elhangzottak a díjazott életének és munkásságának főbb állomásai.

Hajdu Imre megköszönte a díjat és megosztotta gondolatait a hallgatósággal; beszélt tájhazaszeretetéről és pályájáról. „*Az írás szép, hasznos, de veszélyes, mert sokan visszaélnek vele. Örülök, hogy már nem vagyok hivatásos újságíró*." – mondta. Szólt még fiatalkori éveiről, emlékeiről, a Kaptárkövek-folyóirat megszületéséről, valamint jövőbeni terveiről is.

Az összejövetel végén megemlékeztünk a nemrég elhunyt barátunkról, Dr. Szedresi Istvánról, aki MAME-tag, s egy időszakban az egyesület alelnöke is volt. Rendszeresen jelentek meg írásai a Kaptárkövekben.

Patkós Attila egri előadóművész elszavalta Dr. Pázmándy László versét az elhunyt barátra emlékezve. Meghallgattuk Dr. Árvai Judit „Kereslek" c. költeményét saját előadásában.

Csirmazné Cservenyák Ilona megköszönte a részvételt és emlékeztette a jelenlévőket, hogy Dr. Szedresi István temetése április 22-én lesz Poroszlón.

Végül a Gépmúzeumból átsétáltunk a Hadasba, ahol az Ágasfás Ház udvarán lévő Petőfi körtefájánál koszorút helyeztünk el a Matyó Kertbarát Egyesület kezdeményezésére.

A szereplők

Sebe Imre

Csirmazné Cservenyák Ilona

Hajdu Imre

Patkós Attila

A fotókat Szlovák Sándorné készítette.

K. Dudás Mária

Következő rendezvényünk a II. Pipics Fesztivál lesz

MEGHÍVÓ

Minden érdeklődőt szeretettel meghívunk a madarak és fák napjához kapcsolódóan **2024. 05.11-én 10 órakor** megrendezésre

kerülő II. Pipics Fesztiválra.

A rendezvény helyszíne: Hajdu Ráfis János Mezőgazdasági **Gépmúzeum**. A megnyitó ünnepséget színesíti a Mezőkövesdi Dalos Pacsirták produkciója.

Programok: 1./ Madarak a nagyvilágból címmel Magyar Krisztina fotókiállítása.

2./ Gyermekrajz **kiállítás** a Móra Ferenc műveinek illusztrálására kiírt országos rajzpályázatra beérkezett alkotásokból; **Eredményhirdetés**.

3./ A Madártani Intézet bemutató foglalkozása.

4./ Pipics-sütés, azaz, a madár formájú kalács sütésének bemutatása a jelenlévő gyermekek közreműködésével.

5./ Kézműves foglalkozások, egyéb szórakoztató játékok.

A részletesebb programról május 1. után lehet tájékozódni.

A rajzok digitális formája is ekkortól lesz megtekinthető.

Egyesületünk 2024. márc. 15-i rendezvényéről

Egyesületünk 2024. márc. 15-i rendezvényéről a helyi sajtóban megjelent egy cikk, mely megtekinthető: https://www.kovesdimedia.com/assets/mku24-3.pdf

---

A MAME támogatásának lehetőségei

Adószámunk: 18417528-1-05

Számlaszámunk: 11600006-00000000-49888337

Magyar Kultúra Napja

CÉLKERESZTBEN NEMZETI KULTÚRÁNK

„Ment-e a könyvek által a világ előrébb?” – címmel ünnepelte meg a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete (MAME) – már hagyományosan – az idén is a Magyar Kultúra Napját január 21-én, a Hajdu Ráfis János alapító nevét viselő Gépmúzeumban.

A kultúra tágabb értelemben mindent magába foglal, amit az ember maga alkot, és az is szerves része, amit örökbe kapott az emberiség a Teremtőtől.

A 40 perces műsor a „*Summáját írom Eger várának*” c. históriás énekkel vette kezdetét, amit a Mezőkövesdi Dalos Pacsirták adtak elő. A MAME elnöke, Csirmazné Cservenyák Ilona nyitotta meg a rendezvényt és átadta a szót Tóth Erikának, aki – mint mondta – gondolatébresztő szándékkal készítette a prezentációt, amely keresztmetszetét adja a magyar kultúra főbb alkotóelemeinek. A vetítés után ismét a Dalos Pacsirták énekeltek a magyar népzene gyöngyszemeiből. Ezt követően Dinyési János narrátor ismertette: „A szellemi értékek összessége: egy közösség, társadalom életmódja, életfelfogása, szokásai, a hétköznapi munkájában alkalmazott módszerek,

műszaki és tudományos ismeretek együttesen, építészete, zenéje, irodalmi alkotásai stb. A műsor címének megfelelően, mi most az írott kultúránkra összpontosítunk.„

Budai Károly tolmácsolásában elhangzott Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban c. verse, amely a mai műsor alapgondolatát adta. A költő felteszi a kérdést: van-e értelme a könyveknek, ha a sok ezer tudomány közt is csak elhenyéljük az Isten napját, s a tudást nem az emberiség jövőjéért való munkálkodásra használjuk? Egy másik verse szintén ehhez a gondolatkörhöz tartozik, tovább gondolva azt – a Guttenberg albumba című, melyet Kisné Dudás Mária szavalt el. A költemény sommázata: a könyv és a benne foglalt tudás csak akkor tölti be hivatását és csak akkor lehet ünnepelni Gutenberg találmányát – a könyvnyomtatást, amely a kultúra terjesztésének eszköze, ha a világ jobb, szebb, emberségesebb és igazságosabb lesz.

Az 1830-as években a magyar nemesi ellenzék és a bécsi udvar között kialakult ellentét során felmerült kérdésre Vörösmarty himnusza, a Szózat adta meg a választ: *„Hazádnak rendületlenül légy híve, oh magyar. …”* Ez a vers összefoglalja nemzeti önazonosságunk és kultúránk lényegét. A vers elemzése után a közönséggel együtt elénekeltük a Szózatot.

A narrátor ezután sorra vette azokat a költőket, írókat, akik a reformkor előtt is sokat tettek a magyar kultúra, a magyar nyelv ügyéért. Szó volt főként Kazinczyról és Kölcsey Ferencről, továbbá megemlítette a színészeket is, akik szintén foglalkoztak a magyar nyelvvel, mint a kultúra hordozójával.

Arany János bírálta azokat a kortársait, akik buzgalmukban átestek a ló túloldalára. Ennek versben is hangot adott, melynek címe: Az orthológusokra. A költemény versszakait az Egyesület tagjai felváltva mondták el. Kozmopolita költészet c. versében aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a „világpolgárság” eszméit hirdetők a nemzeti szellemet, érzést és gondolkodást idejétmúltnak tekintik. A verset Kisné Dudás

Mária szavalta el; *„Légy, ha bírsz, te világ-költő!/ Rázd fel a rest nyugatot: Nekem áldott az a bölcső,/ Mely magyarrá ringatott.* …„ (A magyar irodalomtörténet külön is foglalkozik az Arany és Reviczky között kialakult szellemi harcról, mely a „nemzeti” és az „általános emberi” értékrend kapcsán került célkeresztbe.) Ez a csatározás napjainkban is zajlik.

A „Seregesen senkik jönnek” c. Ady-verset Budai Károly mondta el. A költő arra mutat rá, hogy minden korban vannak fanyalgók, akik csak azt tartják kultúrának, amit ők alkotnak, minden mást kigúnyolnak.

Reményik Sándor: Templom és iskola c. versét Petrán Benedek szavalta el. A szerző síkra száll azokkal szemben, akik azon ügyködnek, hogy a magyar nyelvet és az emlékezet-kultúrát eltöröljék.

Márai Sándor: Olyan világ jön c. versét Takács Istvánné mondta el, melyben a szerző kimondja, hogy a szépre, a tehetségre és nemes jellemre épült keresztény világot felváltja a rútra, a tehetségtelenségre és jellemtelenségre épülő világ.

Elhangzottak még idézetek Wass Alberttől és Sajó Sándortól is. Budai Károly elszavalta még Budai Gábor: Hazug szabadság c. versét.

Az ünnepség a Magyar Himnusz eléneklésével zárult.

***

A rendezvény után kötetlen eszmecsere alakult ki, melynek során Kovács Istvánnal beszélgettem.

– Dr. Pázmándy László verset írt Rólad, az életedről, mely így kezdődik: „Világot járt matyó legény,/ Életed egy kalandregény,/ Pedig jöttél elég mélyből,/ Vándor-summás szegénységből.”

62 évet éltél Ausztráliában, ahová 27 éves korodban, 1956-ban vándoroltál ki. Mikor is jöttél véglegesen haza?

– *2018. november 21-én.*

– Most 94 éves vagy, tehát az életed nagyobb részét Magyarországtól távol töltötted. Anyanyelvi szinten megtanultál angolul, és állampolgári jogot is szereztél idegen földön. Hogyan sikerült a magyarságodat megőrizni? Voltak ott magyar barátaid? Zajlott ott magyar kulturális élet?

– *Amikor Ausztráliába érkeztem, egy soproni származású magyar család befogadott, szinte családtagnak számítottam náluk. Mindenben segítettek, támogattak. Ennek ellenére csak 6 hónapig laktam velük, pedig erősen marasztaltak. El akartam menni olyan környezetbe, ahol az angol nyelvet minél előbb megtanulhatom. A barátságunk azonban mindvégig megmaradt. Melbourn-ben éltem 60 évig. Itt több magyar kulturális közösség működött, amely összetartotta az ott élő 15 ezer magyart. Ez segítette az identitásunk megőrzését. Rendszeres programok zajlottak, amelyekre én is el-eljárogattam.*

– Önéletírásodból tudom, hogy magyar feleséged volt, és magyar szerzőket olvastál; Wass Albertet, Márait… *(Pista bácsi sűrűn bólogat.*)

Mikor is jöttél haza legelőször?

– *1971-ben a cég, a General Motors, ahol én tervező mérnök voltam, engem és egy ausztrál kollégát elküldtek Németországba az OPEL GM-hez, hogy egy közös projekten dolgozva egy új autó tervezésében mi is részt vegyünk. Tehát kiküldetésben voltam az akkori NSZK-ban. Úgy gondoltam, hogy onnan majd haza tudok menni Magyarországra. Így is történt, én meg is kaptam a vízumot, a feleségem azonban nem, ő otthon maradt a gyerekekkel, ezért egyedül jöttem haza Mezőkövesdre. Egy hetet tölthettem enyéimmel.*

– Régi jó ismerősök vagyunk, emlékszem rá, hogy már a ’80-as években is rendszeresen itthon töltötted a nyarakat. Pontosan, mikortól is?

– Miután saját kérésemre nyugdíjaztak, 1986-tól valóban örök nyárban éltem. Késő ősszel hazajöttem Ausztráliából, olyankor Magyarországon már a nyár készülődött; amikor pedig itt készülődött a tél, visszamentem a napsütéses Ausztráliába.

– Mit tapasztaltál az itthoni viszonyokról?

– Akkor láttam bele igazán az itthoni dolgokba, amikor 1993-ban megismerkedtem Pap János akkori polgármesterrel. Ekkor kapcsolódtam be a helyi közéletbe, és meglepődtem, hogy itt milyen pezsgő kulturális élet folyik Ausztráliához viszonyítva. Ekkortól kezdve érdekelt igazán a kultúra, amelynek részese lettem. Különösen megfogott engem, hogy itt milyen komolyan foglalkoznak a népi kultúrával.

– Győrffy István írta egyik könyvében, hogy „A néphagyomány tart meg bennünket magyarnak s a nemzetközi műveltség tesz bennünket európaivá. Ha azonban csak az európaiságra törekszünk, lehetünk nagyműveltségű nép, de minél hamarabb megszűnünk magyarnak lenni.” Kodály Zoltán szerint pedig: „Ismert történeti fejlődés eredménye, hogy legelőkelőbb köreink a nemzeti kultúra ápolásában rájuk váró feladat elől már jóideje következetesen kitérnek.”

– Igen! Nagyon dicséretes az is, amit a Matyó Népművészeti Egyesület tesz a népi kultúra megőrzése érdekében. A többi civilszervezet is, például a Mezőgazdasági Gépmúzeumért Alapítvány a paraszti kultúra emlékeinek gyűjtése és közkinccsé tétele érdekében elismerésre méltó munkát végez. Ezért támogatom szívesen a civilszervezeteket. Tagja vagyok a Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesületének. Könyvek kiadását is támogattam. Például a Dólyáról szólót, és az ’56-os helyi eseményeket feltáró riportkönyvet is.

– Miért tartod fontosnak a könyvkiadás támogatását?

– Mert ha nem írják meg a történelmi eseményeket, elhalványul az emlékezet, és olyanná válik, mintha meg sem történt volna. A történelem ugyanis az, amit megírnak.

– Te is írtál könyvet „Egy matyó vándor életútja” címmel. Alapvetően a saját élettörténetedről szól. Viharos történelmi időket éltél meg 27 éves korodig, amíg Magyarországon éltél. Miért ragadtál tollat?

– A könyvemet 2008-ban adtam ki. Azért írtam meg, mert mélységesen felháborított az, ami 2006-ban Budapesten történt az ’56-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján. A rendszerváltásnak nevezett fordulat idején szinte senki nem írt könyvet hitelesen az ’56-os eseményekről, különösen nem a mezőkövesdiről. Ezért Pap Pállal közösen elhatároztuk, hogy ketten létrehozunk egy dokumentumértékű könyvet. A Pali betegsége miatt azonban ez nem valósulhatott meg. Később Pázmándy Lászlóval úgy beszéltük meg, hogy felkérjük Szíki Károlyt, hogy írja meg ő. Elvállalta, és én többedmagammal anyagilag is támogattam a kétkötetes könyv megjelenését.

– Úgy tapasztaltam, hogy a „Kaptárkövek” c. bükkaljai folyóirat is a szíved csücske….

– Igen! Nagyon jó, hogy megszületett ez a lap, mert hiánypótló. Hamarosan megjelenik a 14. évfolyam 1. száma. A Pap János polgármestersége idején, és még később is, főként, amikor Pap Pál volt a Mezőkövesdi Újság főszerkesztője, a helyi sajtóban megjelentek irodalmi művek is. Mostanra ez már csaknem teljesen megszűnt. Ezért örültem annak, hogy Sebe Imre és Dr. Pázmándy László kezdeményezésére létrejött a „Kaptárkövek” c. lap. Mondhatni, ma már az egyetlen helyi orgánum, amely komolyabban foglalkozik kultúrával. Sajnos a „Matyóföld” periodika sem jelent meg 2014 óta. A MAME „zöld könyvek” sorozata is mindössze hat kötetből áll. A hetedik valahogy nem akar elkészülni. Úgy tapasztalom, hogy az utóbbi években a kulturális rendezvények száma is csökkenőben van. Nagyra értékelem viszont Hajdu Ráfis János (Isten nyugosztalja!) és Szlovák Sándor írói munkásságát. Sajnos nem látom azokat a személyeket, akik a nyomdokaikba lépnének.

A napjainkban zajló világpolitikai események, a háború,

járványok, migráció sem kedvez a minőségi nemzeti kultúrának. Ami pedig a belpolitikát illeti, (ha ugyan van még olyan), nagyon elszomorít, hogy a politikusokban nincs meg az az alapvető készség sem, hogy legalább a legelemibb összefogást tanúsítanák nemzetünk jövője érdekében. Itt lenne az ideje, hogy megállapodjanak egy nemzeti minimumban, amíg nem késő!

Én erkölcsi kötelességemnek tartom, hogy támogassak minden szép és jó ügyet, ami a kultúrát, és általában a magyarság ügyét jóirányba viszi.

– Köszönöm a beszélgetést!

K.*Dudás Mária*